

Sygn. akt VIII Gz 281/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska – Grzelczak (spr.)

SSO Anna Górnik

SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółki komandytowej we W.

z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja 2017 r. w sprawie o sygn. akt XI GCo 250/16;

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił wniosek wnioskodawcy o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi wydanemu w sprawie V GC 668/13 z zaznaczeniem przejścia uprawnień na następcę prawnego tj. na wnioskodawcę.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wniosek podlegał oddaleniu albowiem umowa cesji wierzytelności została zawarta pod warunkiem zapłaty przez Cesjonariusza całkowitej ceny określonej w umowie. Tymczasem Wierzyciel nie wykazał, że dokonał zapłaty ceny i tym samym nie wykazano, iż doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności tj., że nastąpił skutek rozporządzający.

Pismem z dnia 22 maja 2017 r. złożonym na biurze podawczym w dniu 26 maja 2017 roku wnioskodawca złożył zażalenie na powyższe orzeczenie wnosząc o jego uchylenie i uwzględnienie wniosku oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż umowa cesji doszła do skutku pomimo, iż miała ona charakter warunkowy albowiem warunek został spełniony tj. doszło do zapłaty ceny. Na potwierdzenie powyższych okoliczności przedstawiono dokumenty potwierdzające dokonanie przelewu - tj. zapłaty ceny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione i doprowadziło do wydania orzeczenia kasacyjnego.

Stosownie do treści art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Wierzyciel we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wskazał, iż 9 grudnia 2016 roku została zawarta umowa cesji wierzytelności objętej wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim Wydział V Gospodarczy w dniu 10 października 2013 roku - sygn. akt V GC 668/13, co w ocenie wnioskodawcy uzasadnia jego wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego.

W literaturze dominuje stanowisko, że w postępowaniu toczącym się w wyniku złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego (art. 788 § 1 k.p.c.) sąd bada jedynie treść (osnowę) dołączonych do wniosku dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym. Badanie takie zmierza do stwierdzenia, czy na podstawie treści dokumentu można ustalić przejście uprawnień i obowiązków.

Dokonując analizy złożonej cesji wierzytelności Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, iż cesja wierzytelności została zawarta pod warunkiem zapłaty przez Cesjonariusza całkowitej ceny określonej w umowie. Tymczasem Wierzyciel nie wykazał, że dokonał zapłaty ceny i tym samym nie wykazano, iż doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności tj., że nastąpił skutek rozporządzający. Poprzestając na powyższej ocenie Sąd Rejonowy wniosek oddalił.

Na etapie postępowania zażaleniowego doszło jednak do zmiany okoliczności, bowiem do zażalenia dołączono dokumenty potwierdzające dokonanie przelewu - tj. zapłaty ceny. Uległy zatem zmianie okoliczności, które legły u podstaw orzeczenia Sądu Rejonowego. Zmiana powyższych okoliczności skutkująca dołączeniem do zażalenia dowodu zapłaty ceny powoduje, iż niezbędnym stało się rozpoznanie złożonego wniosku pod kątem zaistnienia przesłanek z art. 788 k.p.c. tj. dokonanie ustaleń zmierzających do stwierdzenia, czy na podstawie treści przedstawionych dokumentów można ustalić przejście uprawnień i obowiązków. Okoliczności te nie były przedmiotem rozpoznania przez Sąd Rejonowy z uwagi na oddalenie wniosku z powodów przytoczonych powyżej. W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Okręgowy orzekając w przedmiotowej sprawie musiałby wziąć pod uwagę dokument dołączony do zażalenia świadczący o zapłacie ceny i tym samym przesądzający o tym, że nastąpił skutek rozporządzający. Bowiem Sąd wydaje orzeczenie biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili orzekania. Powyższe nakazywałoby przystąpienie przez Sąd odwoławczy do rozpoznania wszystkich przesłanek z art. 788 k.p.c., które poza nawiasem rozważań zostawił Sąd Rejonowy oddalając wniosek i tym samym nie rozpoznając istoty sprawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego nierozpoznanie istoty sprawy oznacza niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych stanowiących przesłanki zastosowania norm prawa materialnego, będących podstawą rozstrzygnięcia. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia obejmuje ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione oraz ocenę dowodów stanowiących podstawę tych ustaleń. Ustalenie stanu faktycznego sprawy stanowi jednocześnie warunek prawidłowego zastosowania prawa materialnego.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że choć podstawa orzeczenia kasacyjnego ma charakter fakultatywny i z zasady sąd drugiej instancji może orzec merytorycznie w razie nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji, w doktrynie słusznie zwraca się uwagę na związane z taką sytuacją ryzyko pozbawienia stron jednej instancji merytorycznej (zob. wyrok SN z dnia 13 listopada 2002 r., I CKN 1149/00, LEX nr 75293). Wszak, gdy jakiś element sprawy nie był rozważany przez sąd pierwszej instancji, lecz pojawia się po raz pierwszy w trakcie postępowania apelacyjnego, wówczas rozstrzygnięcie tej materii orzeczeniem merytorycznym sądu odwoławczego nie podlegałoby jakiegokolwiek kontroli instancyjnej przed zapadnięciem prawomocnego orzeczenia.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy powołując się na brak wykazania ważności umowy nie oceniał merytorycznych przesłanek zasadności zgłoszonego wniosku o jakich mowa w art. 788 k.p.c., dokonanie tych ustaleń po raz pierwszy przez Sąd odwoławczy pozbawiłoby wnioskodawcę jednej instancji merytorycznej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien dokonać badania treści (osnowy) dołączonych do wniosku dokumentów oceniając, czy są to dokumenty urzędowe czy też prywatne z podpisem urzędowo poświadczonym. Następnie badanie winno zmierzać do stwierdzenia, czy na podstawie treści przedstawionych dokumentu można ustalić przejście uprawnień i obowiązków, a jeżeli tak to w jakim zakresie. Sąd winien też zwrócić uwagę na fakt, iż w przedstawionej umowie cesji występuje dwóch cedentów, z których jeden nie występuje jako wierzyciel w tytule wykonawczym, któremu o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień na następcę prawnego wnosi wnioskodawca i tym samym ustalić czy w tym zakresie doszło do przejścia uprawnień wynikających z tytułu wykonawczego. Przepis art. 788 § 1 k.p.c. wymaga przedłożenia dokumentów, potwierdzających przeniesienie uprawnień wynikających z prawa materialnego, a więc przedłożenia dowodów potwierdzających następstwo prawne (zob. F. Zedler, Głosa do uchwały SN z 7.2.1997 r., III CZP 125/96, OSP 1997, Nr 12, poz. 225).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę Sądowi pierwszej instancji do rozpoznania, pozostawia temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Patrycja Baranowska

Sygn. akt VIII Gz 281/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)

(...)

(...)